

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Ústí nad Labem rozhodl v senátě složeném z předsedy Mgr. Václava Trajera a soudců JUDr. Petra Černého, Ph.D., a Ing. Mgr. Martina Jakuba Bruse ve věci **žalobce: D. M. L.**, narozený „X“, státní příslušník Vietnamské socialistické republiky, na území České republiky hlášený na adrese „X“, zastoupený Mgr. Petrem Václavkem, advokátem sídlem Opletalova 25, 110 00 Praha 1, proti **žalovanému: Ministerstvo vnitra, Komise pro rozhodování ve věcech pobytu cizinců**, sídlem náměstí Hrdinů 1634/3, poštovní schránka 155/SO, 140 21 Praha 4, v řízení o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 14.12.2015, č. j. MV-166116-4/SO-2015,

t a k t o :

- I. Rozhodnutí Ministerstva vnitra, Komise pro rozhodování ve věcech pobytu cizinců, ze dne 14.12.2015, č. j. MV-166116-4/SO-2015, a rozhodnutí Ministerstva vnitra, odboru azylové a migrační politiky, ze dne 5.10.2015, č. j. OAM-8643-22/PP-2015, se pro nezákonnost **zrušují** a věc **se vrací** žalovanému k dalšímu řízení.
- II. Žalovaný je **povinen** zaplatit žalobci náhradu nákladů řízení ve výši 15 342 Kč do třiceti dnů od právní moci rozsudku.

O d ů v o d n ě n í :

1. Žalobce se žalobou podanou prostřednictvím svého zástupce v zákonem stanovené lhůtě domáhal zrušení rozhodnutí žalovaného Ministerstva vnitra, Komise pro rozhodování ve věcech pobytu cizinců, ze dne 14.12.2015, č. j. MV-166116-4/SO-2015, jímž bylo zamítnuto jeho odvolání a potvrzeno rozhodnutí Ministerstva vnitra, odboru azylové a migrační politiky (dále jen „správní orgán I. stupně“), ze dne 5.10.2015, č. j. OAM-8643-22/PP-2015, kterým byla zamítnuta žádost žalobce o povolení k přechodnému pobytu na území České republiky s odůvodněním, že jej nelze považovat za rodinného příslušníka občana Evropské unie ve smyslu § 15a zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky (dále jen „zákon o pobytu cizinců“), a nesplňuje tedy podmínky pro udělení povolení k přechodnému pobytu podle § 87b odst. 1 zákona o pobytu cizinců.
2. Žalobce v žalobě uvedl, že žalovaný v napadeném rozhodnutí zásadním způsobem porušil povinnosti odvolacího orgánu, dále obdobně jako správní orgán I. stupně opomenul zjistit

Shodu s prvopisem potvrzuje G. Z.

stav věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti, a jeho rozhodnutí je též v rozporu s ust. § 174a zákona o pobytu cizinců.

3. Žalobce namítal, že žalovaný neodstranil pochybení správního orgánu I. stupně spočívající v nekonkrétnosti výrokové části rozhodnutí, v níž dle žalobce zcela absentuje uvedení zákonného ustanovení, podle kterého správní orgán I. stupně v řízení postupoval. Výrok rozhodnutí toliko konstatuje, že žádost žalobce byla zamítnuta pro nesplnění podmínek stanovených v § 87b zákona o pobytu cizinců. Toto ustanovení nicméně zmocnění pro rozhodnutí o žádosti neobsahuje, neboť upravuje pouze podmínky nezbytné k podání žádosti o povolení k přechodnému pobytu, přičemž výroková část by měla spíše odkazovat na § 87d či § 87e zákona o pobytu cizinců. Postup správního orgánu I. stupně a následně žalovaného proto dle žalobce odporuje požadavku stanovenému zákonem č. 500/2004 Sb., správním řádem (dále jen „správní řád“), o konkrétnosti výrokové části, což způsobuje nepřezkoumatelnost prvostupňového rozhodnutí pro jeho nesrozumitelnost.
4. V další námitce žalobce zpochybňoval závěry správních orgánů spočívající v nesplnění podmínky stanovené v § 87b odst. 1 zákona o pobytu cizinců, tj. nedoložení dokladu o tom, že je rodinným příslušníkem občana Evropské unie, resp. že má s občanem Evropské unie vztah obdobný vztahu rodinnému. Dle jeho názoru nezjistily správní orgány dostatečně skutkový stav věci bez důvodných pochybností, a jejich rozhodnutí je proto pouze projevem libovůle, nikoliv správního uvážení, a jako takové je i v rozporu se zákonem. Správní orgán I. stupně odmítl žalobci přiznat postavení rodinného příslušníka občana Evropské unie, neboť předmětem žádosti o povolení k pobytu je vztah strýce a synovce, tedy vztah rodinný. Takovýto závěr ale vychází pouze z obecných podmínek příbuznosti stanovených občanským právem, nikoliv zákonem o pobytu cizinců, jenž rodinné příslušníky definuje v § 15a zákona o pobytu cizinců značně úzce. Ostatně i samotný správní orgán potvrzuje, že žalobce do této kategorie osob nespadá, v takovém případě by ale měl být posuzován jako osoba, která má s občanem Evropské unie vztah obdobný rodinnému. Při zkoumání stavu věci je třeba vycházet z fakticity vztahu a náležitě uvážit, jakou povahu mezi danými osobami zaujímá – uvedeným způsobem ale správní orgán I. stupně nepostupoval, když toliko vycházel ze svého názoru, že mezi strýcem a synovcem nemůže vztah obdobný rodinnému existovat.
5. Takovýto závěr je ale zcela nesprávný, jak ostatně dle žalobce dovodil v obdobných případech např. i Městský soud v Praze v rozsudku ze dne 2.2.2013, č. j. 5 Ca 266/2009-35, či Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 29.1.2015, č. j. 3 Azs 211/2014-34. Rovněž směrnice Rady č. 2004/38P/ES stanoví kritéria pro rodinné příslušníky taxativně, a je tudíž zřejmé, že žalobce do žádného z nich nespadá, což ovšem nevylučuje, aby byl posuzován jako osoba ve vztahu obdobném rodinnému k občanu Evropské unie, bez ohledu na to, že je s ním současně pokrevně příbuzný. Shodně jako v případě přezkoumávaném Nejvyšším správním soudem ve shora citovaném rozhodnutí, i u žalobce je třeba posuzovat materiální stránku vzájemného vztahu strýce a synovce, což však správní orgány neučinily, když bez dalšího vyloučily možnost, že by vztah obdobný rodinnému mohl mezi nimi vůbec vzniknout.
6. Za další pochybení správních orgánů považoval žalobce ignorování zásady přiměřenosti zásahu rozhodnutí do jeho soukromého a rodinného života. Správní orgán I. stupně se danou otázkou zabýval toliko povrchně a bez přihlédnutí ke konkrétním okolnostem, žalovaný pak posuzování daného hlediska negoval zcela. Dle žalobce by se ale správní orgány měly otázce přiměřenosti rozhodnutí věnovat v každém jednotlivém případě přezkoumávaném podle zákona o pobytu cizinců.

Shodu s prvopisem potvrzuje G. Z.

7. V závěrečné námitce žalobce rozporoval postup žalovaného, který se dle jeho mínění dostatečně nevypořádal s odvolacími námitkami, když tyto v podstatě nijak neřešil, ale pouze je bez zdůvodnění odmítl jako nedůvodné. Uvedený postup je však v rozporu s § 68 odst. 3 správního řádu i s judikaturou Nejvyššího správního soudu, podle níž musí být z rozhodnutí seznatelné, z jakých důvodů považuje správní orgán námitky účastníka za liché, mylné či vyvrácené. Napadené rozhodnutí však tyto požadavky nesplňuje.
8. S ohledem na uvedené žalobce navrhl, aby soud napadené rozhodnutí, včetně rozhodnutí správního orgánu I. stupně, zrušil a věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení.
9. Žalovaný ve vyjádření k žalobě k námitkám žalobce uvedl, že ačkoliv žalobce v řízení tvrdil, že se jako strýc podílí na výchově svého synovce, a má tedy vliv na jeho osobnostní vývoj, je nutno poukázat na to, že uvedená osoba je zletilá a má vlastní rodiče, s nimiž sdílí společnou domácnost. Sám žalobce má pak v zemi původu dvě nezletilé děti a manželku. Z tohoto důvodu správní orgány dospěly k závěru o tom, že žalobce za rodinného příslušníka občana Evropské unie ve smyslu § 15a zákona o pobytu cizinců považovat nelze.
10. Co se týče námitky posuzování přiměřenosti dopadů rozhodnutí do soukromého a rodinného života cizince, žalovaný konstatoval, že pokud jmenovaný nepředložil hodnověrný důkaz prokazující, že je na něho možno pohlížet jako na rodinného příslušníka občana Evropské unie, stejně tak nebyly v řízení zjištěny žádné jeho jiné rodinné vazby, nemůže v jeho případě dojít ani k zásahu, který by byl v rozporu s mezinárodními závazky České republiky. V důsledku zamítavého rozhodnutí proto nemohla žalobci vzniknout žádná újma.
11. Pokud pak žalobce namítal, že výroková část rozhodnutí správního orgánu I. stupně neobsahuje konkrétní ustanovení, podle kterého byla žádost zamítnuta, žalovaný poukázal na to, že zatímco § 87b odst. 1 zákona o pobytu cizinců upravuje podmínky, za nichž může rodinný příslušník požádat o povolení k přechodnému pobytu, § 15a citovaného předpisu vymezuje konkrétní okruh osob, které lze za rodinné příslušníky považovat. Protože v daném případě nebyla splněna podmínka, že účastník řízení je rodinným příslušníkem občana Evropské unie, správní orgán I. stupně nemohl aplikovat § 87e zákona o pobytu cizinců obsahující důvody, pro které lze zamítnout žádost o vydání povolení k přechodnému pobytu podanou osobou, u níž o jejím postavení rodinného příslušníka není pochyb. Naopak byl však dán důvod pro zamítnutí žádosti pro nesplnění podmínky stanovené v § 87b odst. 1 ve spojení s § 15a zákona o pobytu cizinců.
12. Vzhledem k uvedenému žalovaný navrhl, aby soud žalobu jako nedůvodnou zamítl.
13. Při jednání soudu právní zástupce žalobce přednesl žalobu shodně jako v jejím písemném vyhotovení. Dále zdůraznil nekonkrétnost výrokové části, kdy žalovaný svévolně zamítl žádost žalobce pro nesplnění podmínek uvedených v ust. § 87b zákona, přestože zákon o pobytu cizinců taxativně vymezuje důvody pro zamítnutí žádosti o povolení k přechodnému pobytu v ust. § 87e popř. § 87d zákona o pobytu cizinců. Tímto postupem způsobil žalovaný dle právního zástupce žalobce nepřezkoumatelnost vydaného rozhodnutí. S tímto je propojena i druhá žalobní námitka, kdy žalovaný nezkoumal přiměřenost rozhodnutí s odkazem na to, že v tomto případě není nutné ji zkoumat. Vzhledem k tomu, že ust. § 87d odst. 2 a § 87e odst. 2 zákona o pobytu cizinců upravují povinnost zkoumat přiměřenost, nelze konstatovat při zamítnutí žádosti žalobce pro důvod, který není obsažen v zákoně o pobytu cizinců, že tuto povinnost v daném případě správní orgán neměl. Právní zástupce žalobce potvrdil, že vztah strýce a synovce není vztahem typicky rodinným, tudíž je ale možné jej dle jeho názoru podřadit pod vztah

Shodu s prvopisem potvrzuje G. Z.

obdobný vztahu rodinnému. Žalovaný neučinil žádné kroky, aby tento vztah dostatečně zkoumal, tudíž porušil ust. § 3 správního řádu.

14. Žalovaný se z účasti na jednání soudu řádně omluvil.
15. Napadené rozhodnutí soud přezkoumával podle části třetí hlavy druhé prvního dílu zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního (dále jen „s.ř.s.“), který vychází z dispoziční zásady vyjádřené v § 71 odst. 1 písm. c), písm. d), odst. 2 věť druhé a třetí a v § 75 odst. 2 věť první s.ř.s. Z ní vyplývá, že soud přezkoumává rozhodnutí správního orgánu pouze v rozsahu, který žalobce uplatnil v žalobě nebo během lhůty třiceti dnů ode dne doručení napadeného rozhodnutí, jak stanoví § 172 odst. 1 věty první zákona o pobytu cizinců. Povinností žalobce je proto tvrdit, že správní rozhodnutí nebo jeho část odporuje konkrétnímu zákonnému ustanovení, a toto tvrzení odůvodnit. Bez návrhu žalobce pak musí soud podle § 76 odst. 2 s.ř.s. přihlídnout toliko k takovým vadám napadeného rozhodnutí, k nimž je nutno přihlížet bez návrhu nebo které vyvolávají jeho nicotnost – uvedené nedostatky však nebyly v projednávané věci zjištěny.
16. Po zhodnocení skutkové a právní stránky věci dospěl soud na základě spisu předloženého žalovaným k závěru, že žaloba je důvodná.
17. Ze správního spisu soud zjistil tyto podstatné skutečnosti. Dne 11.6.2015 podal žalobce správnímu orgánu I. stupně žádost o povolení k přechodnému pobytu rodinného příslušníka občana Evropské unie na území České republiky. V ní mimo jiné uvedl, že má v současné době v zemi svého původu manželku T. T. H. a děti D. M. D. a D. T. H. K žádosti žalobce přiložil potvrzení ze dne 29.3.2015, z něhož je zřejmé, že mu bylo poskytnuto ubytování na dobu neurčitou na adrese „X“, dále rodný list pana N. H. T., z něhož vyplývá, že jeho matkou je paní D. T. T., úřední překlad rodného listu žalobce, z něhož je zřejmé, že jeho otcem je pan D. L. V. a matkou paní N. T. T., úřední překlad rodného listu paní D. T. T., z něhož je zřejmé, že jejím otcem je pan D. L. V. a matkou paní N. T. T., a konečně listinu o nabytí státního občanství České republiky panem N. H. T. ke dni 28.4.2014. Lustrací paní D. T. T. bylo zjištěno, že kromě dítěte N. H. T. má s manželem N. H. T. ještě dítě N. H. V., s nimiž žije ve společné domácnosti na adrese „X“.
18. Dne 27.7.2015 bylo správnímu orgánu I. stupně doručeno vyjádření zmocněnce žalobce, v němž k výzvě správního orgánu k prokázání rodinných vazeb k občanu Evropské unie jmenovaný sdělil, že žalobce žije ve společné domácnosti se svým synovcem N. H. T., na jehož výchově se podílí a má vliv na jeho osobnostní vývoj, a dále se svou sestrou – matkou jmenovaného N. H. T. Žalobce současně navrhl, aby správní orgán I. stupně provedl důkaz účastnickým výsledkem, výsledkem jeho synovce a sestry a pobytovou kontrolou. Dne 5.10.2015 vydal správní orgán I. stupně rozhodnutí č. j. OAM-8643-22/PP-2015, jímž žádost žalobce o povolení k přechodnému pobytu na území České republiky zamítl. Proti tomuto rozhodnutí podal žalobce dne 13.10.2015 odvolání doplněné dne 20.10.2015, v němž uplatnil obdobné námitky jako ve správní žalobě. Kromě toho však též poukazoval na to, že správní orgán I. stupně dostatečně nevyložil, z jakých důvodů nevyhověl jím učiněnému návrhu na doplnění dokazování.
19. O odvolání rozhodl žalovaný napadeným rozhodnutím ze dne 14.12.2015 tak, jak bylo uvedeno shora.
20. Soud se nejprve zabýval námitkou žalobce spočívající v tvrzeném nedostatečném vypořádání se s jednotlivými výhradami, které uplatnil v rámci odvolání proti prvoinstančnímu rozhodnutí.

Shodu s prvopisem potvrzuje G. Z.

21. Dle § 68 odst. 2 správního řádu se ve výrokové části uvede řešení otázky, která je předmětem řízení, právní ustanovení, podle nichž bylo rozhodováno, a označení účastníků podle § 27 odst. 1 správního řádu.
22. Dle § 68 odst. 3 věty první správního řádu se v odůvodnění uvedou důvody výroku nebo výroků rozhodnutí, podklady pro jeho vydání, úvahy, kterými se správní orgán řídil při jejich hodnocení a při výkladu právních předpisů, a informace o tom, jak se správní orgán vypořádal s návrhy a námitkami účastníků a s jejich vyjádřením k podkladům rozhodnutí.
23. Dle § 89 odst. 2 správního řádu přezkoumává odvolací správní orgán soulad napadeného rozhodnutí a řízení, které vydání rozhodnutí předcházelo, s právními předpisy. Správnost napadeného rozhodnutí přezkoumává jen v rozsahu námitek uvedených v odvolání, jinak jen tehdy, vyžaduje-li to veřejný zájem. K vadám řízení, o nichž nelze mít důvodně za to, že mohly mít vliv na soulad napadeného rozhodnutí s právními předpisy, popřípadě na jeho správnost, se nepřihlíží; tímto ustanovením není dotčeno právo na náhradu škody způsobené nesprávným úředním postupem.
24. Citovaná ustanovení § 89 odst. 2 správního řádu ve spojení s § 68 odst. 3 správního řádu vymezují náležitosti správního rozhodnutí a dále rozsah správního přezkumu v rámci odvolacího řízení ve vztahu k účastníkem uplatněným námitkám. Odvolací orgán je povinen se námitkami účastníka řádně zabývat a jejich zamítnutí či vyhovění řádně odůvodnit – v opačném případě by bylo jeho rozhodnutí nepřezkoumatelné ve smyslu § 76 odst. 1 písm. a) s.ř.s. Soud proto musel v právě projednávané věci zkoumat, zda se žalovaný v napadeném rozhodnutí s námitkami žalobce vypořádal dostatečným způsobem.
25. Jak již bylo uvedeno, žalobce vznesl proti prvostupňovému rozhodnutí v zásadě shodné námitky jako v žalobě, a kromě nich pak i námitku týkající se odůvodnění zamítnutí jeho návrhu na doplnění dokazování. Soud podotýká, že na tomto místě nehodnotil samotnou správnost závěrů žalovaného, neboť to bude předmětem samostatné analýzy dalších žalobních bodů, ale zabýval se toliko rozsahem, resp. přezkoumatelností odůvodnění napadeného rozhodnutí.
26. Žalobce v odvolání předně namítal, že prvostupňové rozhodnutí neobsahuje důvody, pro které správní orgán I. stupně rozhodl o zamítnutí žádosti o povolení k přechodnému pobytu. Uvedené tvrzení se nicméně nezakládá na pravdě, když jak prvostupňový orgán, tak i následně žalovaný podrobně ve svých rozhodnutích rozebrali, jaké skutečnosti byly prokázány v průběhu řízení, jaké závěry z nich byly učiněny a jakým způsobem správní orgány aplikovaly na zjištěný skutkový stav příslušná ustanovení zákona o pobytu cizinců. Přitom platí, že hypotézy učiněné správním orgánem I. stupně žalovaný v napadeném rozhodnutí ještě dále rozvinul a doplnil je mimo jiné i o judikaturní odkazy na skutkově obdobné případy. Uvedená odvolací námitka se pak prolíná i se samotným posouzením pojmu „rodinný příslušník občana Evropské unie“, jehož vymezení se správní orgány obou stupňů věnovaly podrobným způsobem.
27. V další odvolací námitce poukazoval žalobce na nedostatečné odůvodnění zamítnutí jím učiněných návrhů na doplnění dokazování ze strany prvostupňového orgánu. I zde soud opětovně zdůrazňuje, že zatím nedohodnotí správnost učiněných závěrů, pro účely této námítky je však podstatné, že správní orgán I. stupně v závěru svého rozhodnutí vymezil, z jakých důvodů již nepovažoval další dokazování za účelné, když dle něj prostou aplikací § 15a zákona o pobytu cizinců, resp. evropských předpisů, nelze považovat vztah mezi strýcem a synovcem ze své podstaty za obdobný vztahu rodinnému – jakékoliv prokazování fakticity vztahu mezi těmito osobami tedy nadále postrádá na významu. K námitce žalobce pak na uvedené odůvodnění reagoval žalovaný v napadeném rozhodnutí tak, že konstatoval dostatečné zjištění skutkového stavu ve smyslu § 3 správního řádu a Shodu s prvopisem potvrzuje G. Z.

rovněž poukázal na § 52 citovaného předpisu, podle kterého nejsou správní orgány návrhy účastníků na doplnění dokazování vázány. Takovéto vypořádání sice soud hodnotí jako poměrně stručné, nicméně na druhou stranu nemůže konstatovat, že by se uvedenou námitkou žalovaný vůbec nezabýval, jak tvrdil žalobce.

28. Konečně se žalovaný v napadeném rozhodnutí vyjádřil i k odvolací námitce týkající se posouzení dopadů rozhodnutí do soukromého a rodinného života cizince ve smyslu § 174a zákona o pobytu cizinců. Konstatoval, že pokud žalobce nepředložil hodnověrný důkaz, jenž by prokazoval skutečnou rodinnou vazbu mezi ním a občanem Evropské unie, nemůže ani její případné zpřetrhání považovat za rozporné s mezinárodními závazky České republiky. Dle jeho názoru tedy nemůže žalobci v důsledku rozhodnutí vzniknout žádná újma. Je proto zřejmé, že i tuto odvolací námitkou žalovaný v napadeném rozhodnutí posuzoval.
29. Za pravdu tedy soud musí dát žalobci toliko v případě odvolací námítky, v níž jmenovaný poukazoval na absenci ustanovení, podle kterého správní orgán I. stupně ve výrokové části svého rozhodnutí zamítl žádost o povolení k přechodnému pobytu. Z odůvodnění žalobou napadeného rozhodnutí je totiž zřejmé, že k hodnocení důvodnosti této námítky žalovaný nepřistoupil. V kontextu celého správního řízení, resp. nároků kladených na rozhodnutí a jeho výrokovou část v § 68 odst. 2 a odst. 3 správního řádu, i samotných závěrů k téže námitce učiněných soudem níže, se nicméně nejedná o pochybení takové závažnosti, že by muselo vést ke zrušení napadeného rozhodnutí pro nepřezkoumatelnost ve smyslu § 76 odst. 1 písm. a) s.ř.s.
30. V další námitce žalobce rozporoval postup správního orgánu I. stupně, jenž ve výroku prvoinstančního rozhodnutí neuvedl ustanovení, podle kterého žádost žalobce o povolení k přechodnému pobytu zamítl.
31. Požadavky na výrokovou část rozhodnutí stanoví již shora citované § 68 odst. 2 správního řádu. To předpokládá, že správní orgán v něm kromě dalších náležitostí uvede i odkaz na právní ustanovení, podle kterého v řízení rozhodoval – tj. subsumuje zjištěný skutkový stav pod konkrétní ustanovení předpisu, jež se problematikou předmětu řízení zabývá. Vymezení hmotněprávního ustanovení je nezbytné nejen pro samotné účastníky řízení, ale rovněž z hlediska přezkoumání rozhodnutí v odvolacím řízení, kde musí mít nadřazený správní orgán možnost posoudit, zda byla provedena správná právní kvalifikace a zda skutkový stav byl podřazen pod právní ustanovení, jež na tento skutkový stav dopadá. Jak přitom soud zjistil ze správního spisu, prvoinstanční orgán vymezil důvod zamítnutí s ohledem na skutečnost, že: *„žadatele nelze považovat za rodinného příslušníka občana Evropské unie podle ust. § 15a [zákona o pobytu cizinců], a nesplňuje tedy podmínky pro udělení povolení k přechodnému pobytu podle ust. § 87b odst. 1 [zákona o pobytu cizinců].“* V daném případě byla tedy žádost žalobce o udělení povolení k přechodnému pobytu zamítnuta z důvodu, že jej nelze považovat za rodinného příslušníka občana Evropské unie.
32. Pojem rodinného příslušníka ve smyslu cizineckého práva vymezuje § 15a zákona o pobytu cizinců, přičemž podmínky pro udělení povolení k přechodnému pobytu těchto osob stanoví § 87b citovaného zákona. To určuje lhůty, ve kterých je možné žádost podat, náležitosti, které je nutné k ní předložit, a současně i formu, v níž je žádost vyžadována – především ale presumuje, že žádost je podávána ze strany rodinného příslušníka občana Evropské unie. Nesplnil-li proto žalobce samotný esenciální předpoklad vyhovění žádosti, tj. dospěl-li správní orgán k závěru, že není rodinným příslušníkem občana Evropské unie, bylo dle zákona o pobytu cizinců účinného do 17.12.2015 možné jeho žádost zamítnout právě jen s odkazem na zmiňované § 87b ve spojení s § 15a zákona o pobytu cizinců, neboť Shodu s prvopisem potvrzuje G. Z.

daný předpis výslovně důvod zamítnutí s ohledem na nesplnění zákonných podmínek vyžadovaných pro rodinné příslušníky občanů Evropské unie neznal. Teprve nabytím účinnosti novely č. 314/2015 Sb. byl do žalobcem odkazovaného § 87e zákona o pobytu cizinců doplněn nový důvod zamítnutí žádosti, jenž dle odst. 1 písm. e) citovaného ustanovení zní: „*není rodinným příslušníkem občana Evropské unie uvedeným v § 15a nebo s ním společně nepobývá na území*“, dotčená novelizace nicméně nastala až po vydání prvostupňového rozhodnutí.

33. Z uvedeného proto vyplývá, že jestliže správní orgán I. stupně žádost žalobce ve výroku zamítl s odkazem na nenaplnění pojmu „rodinný příslušník občana Evropské unie“ vymezeného v § 15a zákona o pobytu cizinců, což mělo za následek, že dotyčného nebylo možno považovat za osobu, která je dle § 87b stejného předpisu oprávněna žádat o povolení k přechodnému pobytu, je možné uvedený výrok v kontextu právní úpravy účinné v době vydání prvostupňového rozhodnutí považovat nejen za správný, ale především za zcela přezkoumatelný, neboť vymezuje právní ustanovení, podle kterého bylo v řízení rozhodováno.
34. Uvedenou námitku je tudíž nutno považovat za nedůvodnou.
35. Soud se dále zabýval požadavkem na zhodnocení přiměřenosti zásahu rozhodnutí do soukromého a rodinného života žalobce, kterému je dle jmenovaného třeba se věnovat v každém jednotlivém případě posuzovaném podle zákona o pobytu cizinců.
36. Dle § 174a zákona o pobytu cizinců zohlední správní orgán při posuzování přiměřenosti dopadů rozhodnutí podle tohoto zákona zejména závažnost nebo druh protiprávního jednání cizince, délku pobytu cizince na území, jeho věk, zdravotní stav, povahu a pevnost rodinných vztahů, ekonomické poměry, společenské a kulturní vazby navázané na území a intenzitu vazeb ke státu, jehož je cizinec státním občanem, nebo v případě, že je osobou bez státního občanství, ke státu jeho posledního trvalého bydliště.
37. Citovaný § 174a stanoví správním orgánům povinnost zabývat se při jejich rozhodovací činnosti nejen samotným posouzením zjištěného skutkového stavu ve vztahu k subsumpci konkrétního hmotněprávního ustanovení zákona o pobytu cizinců, ale současně i zohlednit dopady konkrétního rozhodnutí do soukromého a rodinného života cizince. Soud však na rozdíl od žalobce není toho názoru, že by se hodnocení tohoto hlediska musely věnovat v každém jednotlivém případě rozhodovaném podle zákona o pobytu cizinců. Zákonodárce totiž v uvedeném právním předpise stanoví zcela jednoznačně, ve kterých případech je třeba přiměřenost rozhodnutí vydávaných správními orgány na úseku pobytu cizinců zkoumat – *a contrario* proto musí platit, že v jiných, než takto vymezených situacích, k posouzení přiměřenosti dopadu rozhodnutí do osobního a rodinného života cizince povinován není.
38. Ve vztahu k zamítnutí žádosti o vydání povolení k přechodnému pobytu je přiměřenost dopadů rozhodnutí do soukromého a rodinného života cizince vymezena toliko v § 87e odst. 2 zákona o pobytu cizinců odkazujícím na § 87e odst. 1 písm. a) tohoto předpisu (zamítnutí s ohledem na ohrožení veřejného zdraví cizince trpícího závažnou nemocí) – u jiných důvodů zamítnutí předpis povinnost zkoumat tuto otázku nepředpokládá. Soud proto konstatuje, že správní orgány nebyly povinny se přiměřeností zásahu rozhodnutí do soukromého a rodinného života zabývat. K poukazu na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 25.8.2015, č. j. 6 Azs 96/2015-30 (dostupným na www.nssoud.cz), soud uvádí, že skutkové okolnosti projednávané ve zmiňovaném rozsudku jsou zcela odlišné od daného případu, neboť se jedná o případ zrušení již dříve přiznaného pobytového statutu, kdy dochází k podstatně závažnějšímu zásahu do sféry práv cizince.

Shodu s prvopisem potvrzuje G. Z.

39. Přestože tedy soud uzavírá, že nebylo povinností správních orgánů v případě zamítnutí žádosti o povolení k přechodnému pobytu rodinného příslušníka občana Evropské unie přiměřenost dopadů rozhodnutí posuzovat, přičemž k obdobnému názoru dospěl např. i Krajský soud v Praze v rozsudku ze dne 23.5.2017, č. j. 46 A 83/2015-32, či Městský soud v Praze v rozsudku ze dne 7.6.2017, č. j. 5 A 57/2013-57 (oba dostupné na www.nssoud.cz), je námitka žalobce o to více nedůvodná za situace, kdy jak správní orgán I. stupně, tak i žalovaný uvedené hledisko v právě projednávané věci zkoumali. Správní orgán I. stupně v odůvodnění svého rozhodnutí konkrétně uvedl, že synovec žalobce, jehož jmenovaný uváděl jako osobu, která má být jeho rodinným příslušníkem, je plnoletý a má dosud vlastní rodiče, s nimiž žije ve společné domácnosti, přičemž sám žalobce má pak rodinu ve Vietnamu, včetně nezletilých dětí. K tomu pak žalovaný dále doplnil, že v rámci správního řízení nebyly zjištěny žádné jiné vazby na občany Evropské unie, jejichž zpřetrhání by bylo v rozporu s mezinárodními závazky České republiky. Je tedy zřejmé, že správní orgány se nad rámec svých povinností posouzením hodnocení dopadů rozhodnutí do soukromého a rodinného života alespoň v obecné rovině zabývaly.
40. I tuto námitku žalobce proto soud shledal nedůvodnou.
41. Závěrem se soud věnoval samotnému hmotněprávnímu důvodu zamítnutí žádosti žalobce, resp. jeho námitkou směřující k posouzení vztahu strýce a synovce jako rodinných příslušníků ve smyslu zákona o pobytu cizinců.
42. Dle § 15a odst. 1 zákona o pobytu cizinců se rodinným příslušníkem občana Evropské unie pro účely tohoto zákona rozumí jeho:
- a) manžel,
 - b) rodič, jde-li o občana Evropské unie mladšího 21 let, kterého vyživuje a se kterým žije ve společné domácnosti,
 - c) dítě mladší 21 let nebo takové dítě manžela občana Evropské unie a
 - d) nezaopatřený přímý příbuzný ve vzestupné nebo sestupné linii nebo takový příbuzný manžela občana Evropské unie.
43. Dle odst. 2 citovaného ustanovení se za nezaopatřenou osobu podle odst. 1 písm. d) považuje občanem Evropské unie nebo jeho manželem vyživovaný cizinec, který:
- a) se nejdéle do 26 let věku soustavně připravuje na budoucí povolání,
 - b) se nemůže soustavně připravovat na budoucí povolání nebo vykonávat výdělečnou činnost pro nemoc nebo úraz, anebo
 - c) z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu není schopen vykonávat soustavnou výdělečnou činnost.
44. Dle odst. 3 citovaného ustanovení se ustanovení tohoto zákona týkající se rodinného příslušníka občana Evropské unie obdobně použijí i na cizince, který hodnověrným způsobem doloží, že:
- a) je příbuzným občana Evropské unie neuvedeným v odstavci 1, pokud
 1. ve státě, jehož je občanem, nebo ve státě, ve kterém měl povolen trvalý či dlouhodobý pobyt, žil s občanem Evropské unie ve společné domácnosti,
 2. je občanem Evropské unie vyživovaný, nebo
 3. se o sebe z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu nedokáže sám postarat bez osobní péče občana Evropské unie, anebo
 - b) má s občanem Evropské unie trvalý vztah obdobný vztahu rodinnému a žije s ním ve společné domácnosti.
45. V daném případě žalobce nikterak nerozporoval, že jej nelze považovat za rodinného příslušníka občana Evropské unie ve smyslu § 15a odst. 1 či odst. 2 zákona o pobytu cizinců, když nesplňuje zákonné předpoklady vymezené tímto předpisem. Naopak však Shodu s prvopisem potvrzuje G. Z.

s ohledem na konkrétní skutkové okolnosti dovozoval, že jeho vztah se synovcem N. H. T. je možno vymezit jako trvalý vztah obdobný vztahu rodinnému ve smyslu § 15a odst. 3 písm. b) zákona o pobytu cizinců, neboť se svým synovcem žije ve společné domácnosti, podílí se na jeho výchově a má vliv na jeho osobnostní vývoj. K tomu soud pouze pro doplnění uvádí, že příbuzenský vztah strýc – synovec byl mezi žalobcem a panem N. H. T. ve správním řízení bezpochyby prokázán prostřednictvím rodných listů dotčených osob.

46. Správní orgány rozporovaly, že by mezi příbuznými osobami ve vztahu strýc – synovec mohl existovat vztah obdobný vztahu rodinnému, jelikož se u nich jedná přímo o vztah rodinný (nikoliv ale ve smyslu zákona o pobytu cizinců, nýbrž podle obecných předpisů občanského práva). Z tohoto důvodu dále žádost žalobce nepřezkoumávaly, nečinily za tímto účelem další dokazování, ani nevyhověly návrhu žalobce na jeho doplnění výsledky osob, potažmo pobytovou kontrolou. Uvedený postup, resp. závěr správního orgánu I. stupně i žalovaného, je ale zcela nesprávný.
47. Žalovaný v napadeném rozhodnutí k podpoře svých argumentů odkazoval na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 16.4.2010, č. j. 5 As 6/2010-63 (dostupný na www.nssoud.cz), z něhož měla nemožnost posoudit vztah mezi strýcem a synovcem, jakožto vztah obdobný rodinnému, analogicky vyplývat (pozn. soudu – v tehdejší případě se soud zabýval vztahem bratranec – sestřenice). Žalovaný však přehlédl, že sám Nejvyšší správní soud uvádí, že vztah obdobný vztahu rodinnému může vzniknout mezi určitými osobami, které mají mezi sebou dlouhodobou citovou či jinou vazbu, jíž lze přirovnat ke vztahu např. rodičů – dětí či prarodičů – vnuků, neboť právě tyto kategorie (pozn. zdejšího soudu – a dále pak i vztah mezi manželi) považuje § 15a odst. 1 zákona o pobytu cizinců za vztahy rodinných příslušníků. Naopak cizinecké předpisy nepřiznávají postavení rodinného příslušníka vztahu mezi sourozenci, tím méně pak mezi bratřenci a sestřenicemi. Podstatnou skutečností pro posouzení vazby mezi osobami jako vztahu obdobného rodinnému je nicméně její fakticita, nikoliv případné krevní pouto – jinak řečeno je třeba vždy zkoumat, jakou roli konkrétní osoba v poměru k občanu Evropské unie v rámci rodiny zaujímá (tj. zda např. nahrazuje postavení rodiče, dítěte aj.) bez ohledu na to, zda je formálně podle občanskoprávních předpisů označována jako jiný příbuzný. I strýc tedy za určitých, konkrétně posouzených okolností, může vůči svému synovci zaujímat roli otce, pokud např. jeho biologický otec již nežije nebo svou úlohu řádně neplní.
48. V této souvislosti žalovaný ještě možnost vzniku vztahu obdobného vztahu rodinnému mezi strýcem a synovcem rozporoval s odkazem na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 14.5.2014, č. j. 4 Azs 7/2014-36 (dostupný na www.nssoud.cz). V něm měl jmenovaný soud dle žalovaného analogicky konstatovat, že v případě strýce a neteře nelze aplikovat § 15a odst. 3 písm. b) zákona o pobytu cizinců bez ohledu na to, že mezi sebou mohou mít faktický vztah. I na tomto místě není nicméně citovaný odkaz žalovaného zcela přiléhavý, neboť v tehdejší věci bylo hlavním důvodem zamítnutí žádosti nikoliv samotné posouzení vztahu mezi dotýčnými, ale fakt, že účastník neprokázal splnění druhé kumulativní podmínky, tj. že se svou neteří žije ve společné domácnosti. K možné existenci vztahu obdobného rodinnému založeného na fakticitě vztahu se tedy Nejvyšší správní soud v zásadě nevyjádřil. K tomu soud jen pro doplnění dodává, že v posuzovaném případě nebyly ze strany správních orgánů o skutečnosti, že žalobce se svým synovcem žije ve společné domácnosti, vzneseny žádné pochybnosti.
49. Naopak v rozsudku ze dne 15.3.2017, č. j. 5 Azs 270/2016-39 (dostupném na www.nssoud.cz), posuzoval Nejvyšší správní soud skutkově obdobný případ vztahu mezi strýcem a synovcem. Po posouzení skutkových zjištění učiněných správními orgány Shodu s prvopisem potvrzuje G. Z.

přítom konstatoval, že: „Vztah mezi stěžovatelem a synovcem nelze považovat ani za vztah obdobný vztahu mezi rodičem a dítětem. O takový vztah by mohlo jít v případě, že by tento vztah nabrazoval absenci vztahu mezi dítětem a jeho skutečnými rodiči. K takovému závěru však nelze přistoupit za situace, za které mezi dítětem a jeho skutečnými rodiči existují funkční rodinné vazby. V průběhu správního řízení bylo zjištěno, že nezletilý R. N. žije společně se svým otcem a matkou (sestrou stěžovatele), přičemž na stejné adrese s nimi žije také babička nezletilého se svým přítelem a stěžovatel. Stěžovatel netvrdil žádné skutečnosti týkající se nefunkčnosti nebo neexistence vztahu nezletilého ke svým rodičům. S ohledem na uvedené tak nelze považovat vztah mezi stěžovatelem a nezletilým za vztah nabrazující nefunkční vztah mezi rodiči a dítětem, a tedy za vztah obdobný vztahu rodinnému.“ To zcela odpovídá shora uvedenému názoru zdejšího soudu, jenž znovu opakuje, že podstatou zhodnocení obdobnosti vazby mezi dvěma osobami jako vztahu potenciálně rodinnému je jejich faktický vztah, resp. role v rámci rodiny, kterou mezi sebou zaujímají, nikoliv striktně pouze jejich pokrevní příbuznost.

50. I strýc tedy může být ve vztahu ke svému synovci za určitých okolností rodinným příslušníkem podle § 15a odst. 3 písm. b) zákona o pobytu cizinců – pakliže proto správní orgány dospěly v obecné rovině k opačnému závěru, dopustily se nezákonnosti ve smyslu ust. § 78 odst. 1 s.ř.s.
51. Nesprávný právní závěr žalovaného, že mezi synovcem a strýcem již ze samotné podstaty nemůže existovat vztah obdobný rodinnému ve smyslu § 15a odst. 3 písm. b) zákona o pobytu cizinců, měl pak odraz ve skutečnosti, že nedošlo v předmětném řízení ke zjištění skutkového stavu tak, aby o něm nebyly důvodné pochybnosti, jak presumuje § 3 správního řádu. V daném případě totiž bylo třeba vztah žalobce a jeho synovce, pana N. H. T., posoudit s ohledem na jeho fakticitu – tedy konkrétně zjistit, jaké formy nabývá, resp. zda jsou pravdivá tvrzení žalobce o tom, že se osobně podílí se na výchově synovce a má vliv na jeho osobnostní vývoj. Stejně tak bylo ve smyslu citovaného rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 15.3.2017, č. j. 5 Azs 270/2016-39, potřebné určit pozici biologického otce ve vztahu k jmenovanému synovci – tedy zda svou úlohu rodiče plní, resp. zda se ve společné domácnosti skutečně (a nikoliv pouze evidenčně) nachází. V tomto směru ale správní orgány obou stupňů při posouzení všech těchto hledisek vyšly toliko z cizinecké evidence, z níž vyplynulo, že žalobce, jeho sestra, její manžel a jejich syn (žalobcův synovec) bydlí na stejné adrese. Aniž by tedy učinily další skutková zjištění za účelem potvrzení tohoto evidenčního stavu, opět zejména ve vztahu k biologickému otci synovce žalobce (ten se např. nemusí na dané adrese skutečně nacházet či svou roli otce plní toliko formálně) či vztahu žalobce k jeho vlastní rodině žijící ve Vietnamu, uzavřely, že pokud má synovec žalobce vlastní rodiče, s nimiž žije ve společné domácnosti, nemůže mezi ním a žalobcem vzniknout vztah obdobný vztahu rodinnému. O to více představuje takovýto postup zásadní pochybení, jestliže správní orgány současně odmítly provést důkazy navrhované žalobcem právě za účelem doložení existence vzájemného pouta mezi dotčenými osobami, a to včetně pobytové kontroly.
52. S ohledem na výše uvedené proto soud nezbylo než napadené rozhodnutí žalovaného dle § 78 odst. 1 s.ř.s. ve výroku rozsudku ad I. zrušit pro nezákonnost. Výše popsanou nezákonností bylo zatíženo již rozhodnutí správního orgánu I. stupně, proto soud v souladu s § 78 odst. 3 s.ř.s. přikročil i ke zrušení prvostupňového rozhodnutí. Věc podle § 78 odst. 4 s.ř.s. vrátil soud žalovanému k dalšímu řízení. V něm bude jmenovaný podle § 78 odst. 5 s.ř.s. vázán právním názorem, který soud vyslovil v tomto zrušujícím rozsudku, a bude tedy muset zejména náležitě posoudit tvrzenou fakticitu vztahu mezi žalobcem a jeho synovcem z pozice vztahu obdobného vztahu rodinnému.

Shodu s prvopisem potvrzuje G. Z.

53. Výrok rozsudku ad II. o náhradě nákladů řízení má oporu v § 60 odst. 1 věty první s.ř.s., podle kterého, nestanoví-li tento zákon jinak, má účastník, jenž měl ve věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. Žalobce měl ve věci úspěch, má proto právo na náhradu nákladů řízení, a soud tudíž žalovanému uložil zaplatit mu do třiceti dnů od právní moci tohoto rozsudku náhradu nákladů řízení o předmětné žalobě v celkové výši 15 342 Kč. Tato částka se sestává z uhrazeného soudního poplatku ve výši 3 000 Kč, mimosmluvní odměny za zastupování ve výši 9 300 Kč za tři úkony právní služby uskutečněné právním zástupcem žalobce, Mgr. Petrem Václavkem, po 3 100 Kč podle § 7, § 9 odst. 4 písm. d) vyhlášky Ministerstva spravedlnosti č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb [převzetí a příprava zastoupení – § 11 odst. 1 písm. a) vyhlášky, podání žaloby – § 11 odst. 1 písm. d) vyhlášky, účast na jednání soudu dne 28.2.2018 - § 11 odst. 1 písm. g)], dále z částky 900 Kč za s tím související tři režijní paušály po 300 Kč podle § 13 odst. 1, odst. 3 vyhlášky a z částky 2 142 Kč odpovídající 21 % DPH, kterou je advokát povinen odvést podle zvláštního zákona z výše uvedené odměny a režijních paušálů, mimo soudního poplatku.
54. Naopak soud žalobci nepřiznal náhradu nákladů řízení za uhrazený soudní poplatek za návrh na přiznání odkladného účinku žalobě ve výši 1 000 Kč, neboť s tímto návrhem žalobce úspěšný nebyl (srov. zamítavé usnesení Krajského soudu v Ústí nad Labem ze dne 19.1.2016, č. j. 15 A 167/2015-27).

Poučení: Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

Ústí nad Labem 28. 2. 2018

Shodu s prvopisem potvrzuje G. Z.

Mgr. Václav Trajer, v. r.
předseda senátu

Shodu s prvopisem potvrzuje G. Z.

(K.ř.č. 1 - rozsudek)